

Семенова К. Д.

к. е. н., доцент

Одеський національний економічний університет
(Україна)

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Демографічні, економічні та політичні зміни, які відбуваються в Україні протягом останніх років, істотно впливають на рівень економічної активності населення: зменшується його абсолютний показник, змінюється його структура.

Економічно активним населенням є працездатне населення, яке працює або активно шукає роботу, тобто є робочою силою.

Аналіз динаміки та структури економічно активного населення країни є передумовою статистичного оцінювання пропозиції робочої сили та її фактичного використання на ринку праці.

У табл. 1 представлена динаміка абсолютних та відносних показників економічної активності населення України за 2007-2016 рр.

Таблиця 1

Динаміка показників економічної активності та зайнятості населення України

Рік	Кількість економічно активного населення у віці 15-70 років, тис. осіб	Рівень економічної активності населення у віці 15-70 років, %	Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років, %
2007	22322,3	62,6	58,7
2008	22397,4	63,3	59,3
2009	22150,3	63,3	57,7
2010	20894,1	63,6	58,4
2011	20893,0	64,2	59,1
2012	20851,2	64,5	59,6
2013	20824,6	64,9	60,2
2014	19920,9	62,4	56,6
2015	18097,9	62,4	56,7
2016	17955,1	62,2	56,3

(Складено автором за даними [1])

Наведена в табл. 1 інформація свідчить про те, що кількість економічно активного населення України починаючи з кризового 2009 року постійно зменшувалась. Основні причини зменшення відмічені вище. Значне скорочення в останні 3 роки пояснюється тим, що дані наводяться без тимчасово окупованої території АР Крим і частини зони проведення антитерористичної операції. У результаті за останнє десятиліття кількість економічно активного населення України скоротилась майже на 20 %.

Для того, щоб абстрагуватись від впливу територіального чинника, проаналізуємо динаміку відносного показника економічної активності населення, який наведено в тій же таблиці.

Як видно з таблиці, протягом 2007-2013 рр. відбувалось збільшення рівня економічної активності населення, а протягом наступних 3-х років відбулось зменшення аналізованого показника. Майже аналогічною була тенденція рівня зайнятості населення України. При цьому слід відмітити, що обидва відносні показники найвищими були у 2013 році, вони перевищили навіть докризовий рівень 2007 року.

Праналізуємо структуру економічно активного населення країни. У 2016 р. найвищий рівень економічної активності спостерігався у осіб вікової групи 40-49 років (84,7 %), а найнижчий – у вікової групи 60-70 років (14,3 %); достатньо низьке значення даного показника у вікової групи 15-24 роки – 35,1 %.

Що стосується статеві структури, в Україні у 2016 р. рівень економічної активності у чоловіків на 13,2 в. п. вищий, ніж у жінок (69,1 % та 55,9 % відповідно). Трохи іншою ситуація була у 2007 р.: 68,9 % та 57,1 % відповідно.

Якщо порівняти міську і сільську місцевість, то можна відмітити, що рівень економічної активності міського населення вищий, ніж сільського, і складає 62,8 % і 60,9 % відповідно. Зовсім іншою була ситуація у 2007 р.: рівень економічної активності сільського населення був на 3,5 в.п. вищим, ніж міського (65,1 % та 61,6 % відповідно).

Слід відмітити, що в окремих вікових групах (15-24 та 60-70 років) і у 2016 р. рівень економічної активності у сільській місцевості вищий, ніж у міській. Таку ситуацію можна пояснити міграцією населення найбільш працездатного віку із села в місто.

Регіональне порівняння рівня економічної активності населення показало несуттєві його відмінності. Та все ж, найвищий рівень даного показника зареєстрований у місті Києві (66,7 %), Дніпропетровській (65,6 %) та Рівненській (65,0 %) областях. А найнижчий рівень спостерігався у Волинській (58,8 %), Хмельницькій (52,6 %) та Тернопільській (58,5 %) областях. Рівень економічної активності населення Одеської області близький до середнього рівня по Україні та становить 61,2 %.

Аналіз економічної активності населення України показує, що високий рівень залежності економіки країни від політичної кон'юнктури, непослідовність проведення соціально-економічної політики, регулювання сфери зайнятості, неефективна державна політика щодо сприяння розвитку середнього та малого бізнесу, зниження довіри населення до проведення реформ приводять до зменшення частки економічно активного населення країни і зниження рівня зайнятості, що, в свою чергу, має обернений вплив на економічну і соціальну ситуацію в країні, діяльність господарюючих суб'єктів.

Література

1. Офіційна сторінка Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.ukrstat.gov.ua>.